

GREEN DEAL GROENCERTIFICATEN VAN MEERWAARDE VOOR PRODUCENTEN

NEDERLAND OMARMT VERGROENING GRONDSTOFFEN

Vergroening van het grondstoffengebruik is een belangrijke doelstelling van het Nederlandse beleid gericht op een circulaire economie. De Green Deal Groencertificaten staat voor afspraken om in Nederland zo veel mogelijk over te schakelen op toepassing van herbruikbare grondstoffen. De VNCI juicht deze ontwikkeling toe.

Tekst: Leendert van der Ent

Op initiatief van het kabinet ondertekenden 180 partijen op 24 januari het Nationaal Grondstoffenakkoord. Dit is het feitelijke startschot voor de implementatie van het rijksbrede programma Circulaire Economie, maar ook de al eerder gesloten Green Deal Groencertificaten past in dit beleid. De ondertekening van het Nationaal Grondstoffenakkoord staat symbool voor de maatschappelijke aansluiting bij kabinetsplannen (zie kader). De omschakeling naar herbruikbare en hernieuwbare grondstoffen maakt Nederland minder afhanke-

lijk van grondstoffen uit het buitenland. Hergebruik leidt in het algemeen tot minder kooldioxide-uitstoot gedurende de levenscyclus dan verwerking van maagdelijk materiaal. Per saldo zal de omslag daarom tot minder uitstoot van broeikasgassen leiden en tot minder uitputting van eindige grondstoffen. Minister Kamp ziet daarnaast kansen voor de Nederlandse economie door kostenbesparingen en de groei van nieuwe maakindustrie: "Een circulaire economie is niet alleen goed voor ons klimaat, maar levert ook inkomsten en banen op. Onderzoek laat zien dat tot 2023 de circulaire economie in Nederland goed is voor een marktwaarde van 7,3 miljard euro per jaar en 54.000 banen. Kansen te over dus voor ons bedrijfsleven, bijvoorbeeld door de mogelijkheden van 3D-printing of door het vergroenen van de chemie."

Rol chemiesector

De chemiesector verwoordde dergelijke verduurzamingsdoelen in 2012 in de Routekaart Chemie 2030. Die bevat als streefbeeld een reductie van 40 procent broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 2005, deels te

realiseren door de inzet van 15 procent hernieuwbare grondstoffen in chemische processen. "De chemiesector speelt een belangrijke rol in de omzetting van grondstoffen in materialen, die we veelal toeleveren aan andere sectoren", zegt Reinier Gerrits, hoofd Energie & Klimaat bij de VNCI. "Die materialen bieden een belangrijke mogelijkheid voor verduurzaming. Ga maar na: de energiedragers die de chemie omzet worden voor twee derde verwerkt tot producten. Een derde gaat op aan de productieprocessen. Doordat de energie-efficiëntie van deze processen al erg hoog is, valt daar steeds minder te winnen. De sector kan met verduurzaming van materialen nog veel meer bereiken dan met het energieverbruik. De Nederlandse overheid lijkt dat steeds meer te gaan erkennen."

De inzet van deze hernieuwbare grondstoffen biedt ook economische kansen, benadrukt Edith Engelen, senior adviseur *Circular & Biobased Economy* bij RVO.nl: "Die economische kansen waren de aanleiding voor een Green Deal, met als inzet de ontwikkeling van een kader om de duurzaamheid van biomassa-inzet te waarborgen. Voor energie-

KABINETSPLANNEN

De kabinetsplannen die leiden tot het Nationaal Grondstoffenakkoord staan in het rijksbrede programma Circulaire Economie: 'Nederland circulair in 2050' (september 2016). Dit programma bouwt onder andere voort op het rapport 'Biomassa 2030, strategische visie voor de inzet van biomassa op weg naar 2030' (februari 2016). De visies steunen op bevindingen van de Commissie Corbey, waarin de overheid, bedrijven en ngo's van 2009 tot 2016 duurzaamheidsvraagstukken rond inzet van biomassa hebben geadresseerd.

Hempflax in Oude-Pekela verbouwt hennep, dat als grondstof dient voor onder meer onderdelen van autoportieren van automerken als Mercedes, BMW en Jaguar.

FOTO: SHUTTERSTOCK

'De sector kan met verduurzaming van materialen nog veel meer bereiken dan met het energieverbruik'

opwekking zijn er duurzaamheids-criteria vastgesteld, maar voor toepassing als hernieuwbare grondstof voor materialen was tot voor kort niets geregeld. Dat moest veranderen. Bij de criteria voor energie-opwekking is er lering getrokken uit het feit dat negatieve bij-effecten, zoals de kap van regenwoud voor palmolieplantages, per saldo niet erg duurzaam zijn. Een dergelijke garantie voor materiaal-toepassing moest er ook komen."

Strikte criteria

Bij de Green Deal Groencertificaten waarborgen strikte criteria dat biomassa voor de productie van geheel of gedeeltelijk hernieuwbare producten ecologisch en sociaal duurzaam wordt geproduceerd en verwerkt. De Green Deal heeft in

samenwerking met een vergelijkbaar Duits initiatief (INRO) een kader geformuleerd met minimumeisen aan emissies naar lucht, water en bodem en voorwaarden dat er geen landverschuiving of aantasting van biodiversiteit voor plaatsvindt. Daarnaast is ook sociale duurzaamheid meegenomen. Ook moeten handel en verwerking van de gecertificeerde biomassa door de keten transparant gebeuren. Vervolgens zijn commerciële, internationale certificeringsschema's voor biomassa langs dit kader gelegd en zijn die schema's erkend die aan de eisen voldoen. Bedrijven die met duurzame biomassa aan de slag willen, kunnen zo eenvoudig checken welke certificeringsschema's aan dit duurzaamheidskader voldoen.

Het initiatief voor de Green Deal Groencertificaten kwam uit de markt, geeft Engelen aan. "Initiatiefnemers waren onder andere de NRK (de Federatie Nederlandse Rubber- en Kunststofindustrie – red.) en SABIC. De NRK zag dat de markt voor biobased kunststoffen sterk in omvang toenam en zo nieuwe kansen voor haar leden bood. SABIC wilde biomassa bijmengen in de naftakraker, maar kon dat zonder certificering niet aantoonbaar maken aan klanten. Het leidde uiteindelijk tot een Green Deal van de NRK, SABIC, de VNCI, Plastics Europe Nederland, Kellpla en BASF met het ministerie van EZ."

Markt ontwikkelen

"Als je wilt vergroenen is het essentieel dat je vervolgens een markt voor de groene producten kunt ontwikkelen", zegt Gerrits. Eén weg naar vergroening is de ontwikkeling van compleet nieuwe productieprocessen. Dat doet bijvoorbeeld een consortium van Corbion, RWE, Uniper en het Havenbedrijf Rotterdam met een bioraffinageproces voor polymelkzuur. DSM ontwikkelt een proces voor enzymatische hydrolyse. In beide gevallen is hout daar- ►

BIOPLASTICS OP MILIEULIJST 2017

Op de Milieulijst 2017 (een lijst van energiezuinige en milieuvriendelijke technieken met fiscaal voordeel) staat naast 'Productieapparatuur voor producten op basis van biomassa' ook 'Productieapparatuur voor het maken van bioplastics of voor het maken van producten van bioplastics.' Daarmee komt deze categorie kapitaalgoederen in aanmerking voor fiscale aftrek op basis van MIA (Milieu-investeringsaftrek) en Vamil (Willekeurige afschrijving milieu-investeringen). Misschien nog wel belangrijker is dat nu ook het materiaal zelf op de lijst staat: 'Gecertificeerde plastics op basis van biomassa in (onderdelen van) een product'. Op de Milieulijst staan ongeveer 270 investeringen (bedrijfsmiddelen). Deze zijn minder milieubelastend en gaan vaak verder dan wat de wet voorschrijft. Van de MIA en Vamil kunnen alle Nederlandse ondernemers die inkomsten- of vennootschapsbelasting betalen gebruikmaken. Met de MIA kan de investeringsaftrek oplopen tot 36 procent van het investeringsbedrag (boven op de gebruikelijke investeringsaftrek). Met de Vamil kan 75 procent van de investeringskosten worden afgeschreven (op een zelf te bepalen tijdstip; levert een liquiditeits- en rentevoordeel op).

'Via grootschalige demonstratieprojecten kunnen we belangrijke vervolgstappen zetten'

bij de grondstof voor bioplastics." Zo ontwikkelt AkzoNobel een proces voor het maken van azijnzuur uit suikerbieten en hout. Het ontwikkelen van dergelijke bioraffinageprocessen is een lange weg, maar als de productie eenmaal op gang komt, is de directe relatie tussen duurzame grondstof en het product relatief makkelijk aantoonbaar. Klanten zullen, mits de prijs niet te ver uit de pas loopt, graag voor dergelijke duurzame alternatieven kiezen. Maar volledig overschakelen op biobased is voorlopig een utopie. De chemie is een grote sector met veel bestaande installaties. Juist ook voor het bijmengen van biomassa in die installaties hebben de Green Deal Groencertificaten meerwaarde. De genoemde SABIC-case op Chemelot gaat over een 'drop-in' van biomassa in de grootschalige productie van polyetheen. BASF past in het Duitse Ludwigshaven een soortgelijk proces toe. De afnemer merkt aan de functionaliteit niets van die vergroening, want het product is nog hetzelfde als altijd – en

moet dat ook zijn. De Green Deal Groencertificaten stelt de producenten in staat een specifieke markt voor deze 'deels duurzame' kunststoffen te ontwikkelen. De producent toont ermee aan dat er een verduurzamingsinspanning is gedaan die interessant is voor afnemers.

Zuivelpakken

Engelen licht toe dat de claims van de Green Deal Groencertificaten recht doen aan die twee verschillende insteken. "In het ene geval gaat het om de claim dat 100 procent biomassa is gebruikt, in het andere geval om een procentuele vergroening aan de voorkant van het proces die met de certificaten aan de achterkant zichtbaar wordt. Op de website hebben wij voorbeelden voor de tekst van de claim staan. Die tekst is nog niet wettelijk geregeld, maar bedrijven hebben weinig belang bij de negatieve publiciteit die overclaimen zou opleveren."

Van beide varianten van de Groencertificaten kan ze praktijkvoorbeel-

den aanhalen. "Zowel de kleine biologische zuivelproducent Veco als marktleider FrieslandCampina hebben voor de coating van hun zuivelpakken gekozen voor polyetheen uit biomassa. Vezelhennepproducent Hempflax heeft een areaal van 800 hectare aan gecertificeerde hennepproductie. Sinds begin 2017 bestaat er een fiscale aftrekmogelijkheid voor de aanschaf van bedrijfsmiddelen op basis van bioplastics."

Gerrits ziet de Green Deal Groencertificaten als een eerste stap richting de ondersteuning van duurzame materialen als onderdeel van beleid gericht op circulaire economie en klimaat. "De VNCI juicht dergelijke beleidsmatige ondersteuning van verduurzaming toe. Als Nederland hebben we een relatief grote chemiesector, waarmee we meters kunnen maken. Via bijvoorbeeld grootschalige demonstratieprojecten zouden we belangrijke vervolgstappen kunnen zetten en vol kunnen inzetten op broeikasgasreductie via materialen." ■

MEER INFORMATIE

www.rvo.nl/subsidies-regelingen/mia-en-vamil
www.rvo.nl/subsidies-regelingen/milieulijst-en-energielijst/huidig-jaar/2017
<http://greendeal-groencertificaten.nl>
www.routekaartchemie.nl